

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
OPONENT

Název	Mapování chování a postojů k užívání tabákových výrobků u žáků 3. – 5. tříd základních škol v Aši: dotazníkové šetření
Autor	Kateřina Syrovátková, DiS.
Vedoucí práce	Mgr. Adam Kulhánek
Oponent práce	Mgr. Marián Vanek

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky	Body
Abstrakt Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (výchozí, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)? Koresponduje abstrakt s obsahem práce? Má abstrakt přiměřený rozsah?	Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení (0 bodů). Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jeden či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovaných poznatků (1-2). Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí (3-4). Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace (5).	4 / max. 5
Odůvodnění a rešerše odborné literatury Je zdůvodnění práce logické? Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný? Je zvolená literatura aktuální? Je použitá literatura řádně citována? Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem?	Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená (0-4). Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno (5-10). Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů (11-15).	10 / max. 20

Byl dosavadní výzkum podroben kritice?	Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná (16-20).	
Použité metody a logika struktury práce Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy? Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)? Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikací? Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat? Má práce logickou strukturu?	Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám (0-4). Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům (5-10). Velmi dobrá úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi (11-15). Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné (16-20).	15 / max. 20
Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků Jsou závěry prezentovány srozumitelně? Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky? Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce? Jsou závěry korektní? Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení? Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu? Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření?	Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků (0-8). Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek (9-16). Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření (17-23). Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření (24-30).	19 / max. 30

Etické aspekty práce Byly vzaty v úvahu etické otázky? Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu? Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti?	Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena (0-2). Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru (3-5). Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu (6-8). Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce (9-10).	10 / max. 10
Odborný a společenský přínos a celková úroveň práce. Pojednává práce aktuální/praktický problém? Je práce přínosná z hlediska oboru? Obsahuje práce všechny klíčové části? Má práce dostatečný či přiměřený rozsah? Je práce logicky uspořádána? Je práce z formálního hlediska bez chyb?	Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem nebo není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána (0-3). Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru. Text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu (4-7). Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru. Je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální struktury textu (8-11) Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem. Je napsána na vysoké akademické úrovni (12-15).	9 / max. 15

Celkové hodnocení úrovně práce

Komentář oponenta (celkové shrnující hodnocení, poznámky)

Bakalářská práce se zabývá dotazníkovým mapováním zkušeností a postojů k užívání tabákových výrobků u dětí na 1. stupni ZŠ v Aši. Pro tento účel byly zvoleny adekvátní metody, které byly správně popsány. Velikost výzkumného vzorku je na bakalářskou práci výborná a pro statistickou analýzu zcela dostačující. Výsledky jsou přehledně prezentovány. Přílohy obsahují vše důležité pro to, aby bylo splněno kritérium replikovatelnosti. Závěry jsou logicky v souladu s položenými výzkumnými otázkami a použitými metodami. Eticky je vše správně ošetřeno. Práce splňuje základní strukturu a požadavky na bakalářskou práci, nicméně také trpí některými formálními a metodickými nedostatky.

Teoretická část

Většina teoretické části se zabývala primární prevencí, která je detailně zpracovaná. Nicméně kromě českých zdrojů by bylo žádoucí použít i více zahraniční, a zejména primárních výzkumných zdrojů. Vzhledem k otázkám v dotazníku by bylo logické věnovat v teoretické části více místa vlivu rodinného a socio-demografického prostředí. Například by mohla být teoreticky zmapována relativní síla vlivu matky, otce či jiných rodinných příslušníků na tendenci dětí k užívání tabákových výrobků. Bylo by také vhodné zpracování současných vědeckých poznatků o elektronické cigaretě, neboť dotazník se na ní přímo dotazuje. Prevalence užívání je v teoretické části zpracována na dobré úrovni.

Metodické nedostatky položek v dotazníku (dle hlavního textu i přílohy)

5. otázka "Elektronické cigarety jsou stejně škodlivé jako normální" (Souhlasím - nesouhlasím). Není jasné, zda v případě odpovědi "nesouhlasím" považuje žák elektronické cigarety za více či méně škodlivé. Jak by měl odpovědět žák, pokud by si myslel, že elektronické cigarety jsou škodlivější než ty klasické? Oponent zde má obavu, zda se v tomto smyslu nemohlo objevit ve výsledcích zkreslení, což následně ovlivňuje interpretaci dat i diskuzi.

6. otázka. "Kdo kouří v tvé rodině?". Bylo jasně vysvětleno, co se myslí tím, když někdo v rodině kouří? Počítá se například vodní dýmka či doutník jednou měsíčně? Oponent zde má obavu, jestli relativně velká prevalence kuřáků ve výzkumném souboru nebyla zkreslená nejasnou definicí toho, co znamená, když někdo v rodině kouří.

7. otázka. Bylo možné kroužkovat více odpovědí? Jak se pro vyhodnocení liší možnost a) a e)?

I když bylo správně učiněno opatření o zapečetění obálek po vyplnění, v dotazníku mohlo být explicitně zdůrazněno, že vše je anonymní. Dále není jasné, proč bylo potřebné přidělit každému žákovi kód (toto je nutné spíše při výzkumném designu opakovaného měření).

Je důležité si uvědomit, že zmíněné nedostatky při konstrukci dotazníku mohou přímo ovlivňovat vypovídající hodnotu výsledků a kvalitu diskuze.

Formální nedostatky

Na s.12 by bylo vhodné uvést legendu zkratk z diagramu (aby si je čtenář nemusel dohledávat, není-li s tématem obeznámený). U některých diagramů by bylo vhodné použít více kontrastní barvy (ne například světle a tmavě modrou). V použité literatuře chybí některé zdroje, které jsou citovány (konkrétně Kalina, 2003 a Pazdera, 2008). Autorka někdy používá zvláštní větné vazby, v odevzdané práci se také objevuje poměrně hodně překlepů (např. na s.1, s.2., s.3., s.6, s.11, s.17, s.18).

Nutno podotknout, že provedený výzkum má potenciál pro to být přínosem pro obor. Pokud by v dotazníku nebyly identifikovány některé konstrukční chyby a pokud by byla data zpracována nejen deskriptivní statistikou (například by mohlo být korelováno užití tabákových výrobků s kuřáctvím jednotlivých členů rodiny), bylo by možné výzkum dokonce doporučit k publikaci v recenzovaném odborném časopisu. Na úrovni bakalářské práce je nicméně i analýza v dané podobě dostačující.

Celkově bakalářské práce splňuje i přes uvedené nedostatky základní kritéria kladená na vědeckou práci v oboru, takže je možné doporučit ji k obhajobě.

Doplňující otázky k obhajobě	1. Jak si vysvětlujete výsledky týkající se elektronických cigaret a IQOS? Jaká mohou být podle Vás hypotetická vysvětlení vyšší prevalence experimentace žáků s tabákovými výrobky na základních školách účastnících se výzkumu? 2. Zareagujte na hodnocení položek v dotazníku uvedených výše ve shrnujícím hodnocení. Vyjmenujte některé časté chyby, které se mohou objevit při konstrukci výzkumných dotazníků obecně a prodiskutujte, jakým způsobem je možné těmto chybám předejít. 3. Jakým způsobem a jakými metodami je možné zkoumat vliv rodičů na užívání tabákových výrobků u jejich dětí? Jaká omezení mohou tyto typy výzkumů mít?
Body celkem	67 / max. 100 bodů
Navrhované hodnocení	<i>práci doporučuji k obhajobě, celkově hodnotím velmi dobře</i>
Datum	24. 5. 2019
Jméno a příjmení, podpis	Marián Vanek

Instrukce pro posudky bakalářských prací:

1. Každou z hodnocených položek obdujte do pravého sloupce počtem bodů. Případné slovní připomínky k jednotlivým položkám připojte k souhrnnému hodnocení, pro které je vyhrazeno pole formuláře na posledním listu posudku.
2. Napište celkové shrnující hodnocení, včetně případných poznámek k jednotlivým položkám.
3. Navrhněte minimálně dvě doplňující otázky k obhajobě.
4. Doplňte celkový součet bodů a navrhované hodnocení.
5. Vytiskněte, podepište, pošlete do CA.

Instrukce pro posudky magisterských prací:

1. Každou z hodnocených položek obdujte do pravého sloupce počtem bodů.
2. U každé z hodnocených položek nahraďte text v poli „úroveň a charakteristika položky“ vlastním hodnotícím komentářem, který odpovídá na otázky vlevo, stávající obecnou formulací jednotlivých úrovní se můžete inspirovat.
3. Napište celkové shrnující hodnocení.
4. Navrhněte minimálně dvě doplňující otázky k obhajobě.
5. Doplňte celkový součet bodů a navrhované hodnocení.
6. Vytiskněte, podepište, pošlete do CA.

Klasifikace práce podle bodového hodnocení

Výsledná známka	Bodové rozpětí pro bakalářské práce	Bodové rozpětí pro magisterské práce
Výborně	100–81	100–86
Velmi dobře	80–61	85–71
Dobře	60–41	70–56